

prijetna vonjava iz vode. Zakaj da to majhno jezero razširja vonj, je kaj lahko tolmačiti. Avstralija je edini del sveta, na katerem uspeva rastlina, ki daje kadilo, ki nikakor ne zaostaja za dišečo arabsko smolo. Tucan-jezero preskrbuje z vodo potok, ki se vije več kilometrov na dolgo po nepregledni ravni, ki je porastena z divjimi kadilnimi rastlinami, kojih dišeči prah s cvetja odnaša potok že tisočletja v jezero. Jezero ne odteka, ampak voda samo izhlapeva in oddaja prijeten duh. Ako se kedo okoplje v tem jezeru, mu telo diši, kakor bi se bil namazal z dišečim mazilom. Domačinom, ki so prebivali nekdanj v okolici jezera, je služila dišeča voda za vse mogoče čarovnije. Danes uporablja vodo iz Tucan-jezera velika pralnica v mestu Perth, ki jo meša med vodo za pranje in na ta način oprano perilo diši.

Sladka voda.

V severni Nebraski v Združenih državah Severne Amerike je večji ribnik, ki je za učenjake pravcata uganka. V nekdanji ilovnatih jami se je napravil vsled deževnih dotokov majhen ribnik. Pred par leti pa je kljub suši naraščala v ribniku voda od dne do dne, se razlila po dolini in napravila jezero, ki meri v premeru 1 km. Slučajno so opazili, da je voda iz v kratkem nastalega jezera tako sladka, kakor bi bil v njej raztopljen sladkor. Gotovo je, da se je odprl v prvotno mlaiko podzemeljski izvirek, a odkod ta sladkoba? V jezero so spustili ribe in rake, ki so na začudenje v zelo kratkem času močno zrasli, kar je gotovo povzročila sladka voda. Ameriška vlada je poslala k jezeru znanstveno ekspedicijo, ki bo raziskala zagonetno zadevo.

Potok, ki si aminja barvo.

V severnem Natalu v južni Afriki je potok Huta, ki je vreden omenka, kar se tiče barve vode. Takoj pri izvriku je voda potoka čista in kristal a kakor vsaka druga. Po toku 8 km potok

izgine pod neznaten hrib in ga ni videti 7000 m na 'go. Ko se zopet prikaže izpod skalovja v podzemeljski jami, je voda popolnoma indigo-plava. Še le pozneje, ko privzame modri potok več drugih dotokov, zgublja voda plavo barvo in pri iztoku je že navadne barve. Znanstveniki razlagajo domnevno ta pojav na ta način, da teče potok pod skalovjem skozi naravne zaloge bakrenih soli, kojih raztopina da potoku izredno modro barvo.

Voda, v kateri ne ršpevajo bakterije.

V Kanadi je tudi mnogo vod, ki so posebnost v znanstvenem oziru. V bližini naselbine Zanfi izvira izpod skalovja potok, ki se imenuje Silver-Creek. Voda je tako popolnoma čista ali sterilizirana, da ne morejo v njej prospovati nobene bakterije ali glivice. Zajeli so iz tega potoka večjo količino vode in jo izpostavili velikomestnemu ozračju. Navadna in odprta voda je tekom četrta u prenapolnjena z raznim prahom in z glivicami, katere je prinesel veter. V vodi iz Silver-Creeka pa se tudi po nadaljšem času ni razvilo nikako glivično življenje. Učenjaki trdijo, da teče izvirek potoka skozi srebrno rudo in odnaša seboj srebro, kojega malenkostna količina zadostuje, da se zaduši vsaka bakterija.

Še druge vodne posebnosti.

V vzhodni Afriki je reka, koje voda je naravna grenčica. V Čile v južni Ameriki je vrelec, ki je pri izviru slan kakor morska voda. V Združenih državah je znan izvirek, kojega voda ima 80 stopinj toplote. V Mehiki je vrelec, ki je nevaren, da se ne užge, ker plava na površini vode olje. Indijski veletok Ganges vsebuje večje količine radija in radi tega uporabljajo že od pamtveka njegovo vodo v razne zdravilne svrhe.

Naša stara majka zemlja nas prese- neča vedno znova s svojimi čudovitimi posebnostmi.

Planinka čaj

Bahovec je važno in tekom mnogih let preizkušeno domače zdravilo iz planinskega zdravilnega rastlinstva.

Zavitek Din 20.— v apotekah. 841

DRUŠTVENE VESTI

Sv. Janž na Dravskem polju. Tukajšnje prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 16. t. m. v tukajšnjem Društvenem domu ob treh popoldne prelepo in podučljivo spevoigr »Mala pevka«. Prijatelji poštenega razvedrila prisrčno vabljeni!

Vojnik. Prosvetno društvo, pevski odsek, vprizori dne 16. oktobra »Hlapca Jerneja« v proslavo 15letnice dr. Krekove smrti.

Gornji grad. Katoliško prosvetno društvo v Gornjem gradu priredi v soboto dne 15. oktobra, ob 8. uri zvečer, ter v nedeljo dne 16. oktobra ob treh popoldne v društveni dvorani lepo narodno igro »Miklova Zala«.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Tudi naše Prosvetno društvo je s skromno prireditvijo počastilo spomin 70letnice Slomškovice. Ni bila sicer to tako slovesna proslava, vsaj na zunan ne, kakor je bila ona pred 20 leti, ko smo praznovali 50letnico Slomškovice smrti. O Slomšku nam je takrat govoril g. dr. Hohnjec, fantje in dekleta pa so predstavljali »Divjega lovca«. Jedro naše letošnje proslave, ki se je vršila dne 25. septembra, je poleg deklamacij bil govor, katerega je imel naš rojak ter bivši srezki šolski nadzornik g. Franc Lužnik. S krepko besedo je med prav živahnim pritrjevanjem poslušalcev ob ključku svojega govora povdaruil, da hočemo načelom, katere je tako vneto širil slavni naš vladika, ostati zvesti vsikdar! Pevski zbor je pod vodstvom g. Joškota Časla zapeel

Koliko papirja porabijo časopisi?

Časopisi vsega sveta porabijo, kakor so izračunali, približno 3 milijone 750 tisoč ton papirja na leto. To je razumljivo, če pomislimo, koliko papirja porabi en sam časopis, znani »Chicago Tribune« za navadno nedeljsko številko toliko papirja, kakor ga je mogoče izdelati iz lesa, ki zraste na 120 ha gozda. To je približno 800 do 900 ton ali 35 vagonov lesa.

1000 let star ruski rokopis.

Ekspedicijska ruske akademije znanosti je v južni Rusiji odkrila rokopis iz leta 1068. Ta rokopis je napis na takozvanem Tmutar-

Bridka zgodba skopuha.

(Dalje.)

»Utihi, Sita! Stari Tomaž in pater Sahib naju bosta gotovo iskala in tudi našla!«

Zvedela sva. Otroka sta prenočevala pri nekem starem kristjanu, Allah ga pogubi, ki ju je podučeval in mnogo sta tudi občevala s patrom. Starec ju bo iskal in svečeniški glaur nam bo naščuval policijo na vrat. Edina rešitev je bila: izginiti v Bombayu.«

Ali je poslušal napeto in je stopal molče poleg tovariša.

»Si siguren, da ti ni nikdo sledil?«

»Nikomur se niti sanjalo ni, da prepeljava živo blago.«

»In voz?«

»Prodala sva ga z voli vred.«

»Presneta stvar! To nam še lahko prekriža vse račune.«

»Kako misliš?«

3

»Vsekakor moramo tudi druge naložene naloge hitro dovršiti.«

Po stranskih ulicah sta dosegla v bližini pristanišča oni del mesta, v katerem prebivajo sami mohamedani.

Približala sta se hiši, v kateri sta stanovala skupaj s Sahibom.

Pri vstopu vpraša Sahib:

»Vse v redu?«

»Da, vse!«

Hišo obkroža štirivoglato dvorišče in je dvonadstropna.

V drugem nadstropju na oni strani, ki ni na ulico, sta nastanjena v sobici Rama in Sita. Vrata so zaklenjena od zunaj in pred vhod so naloženi prav visoko zaboji.

Rama je vse preiskal in odkril tudi ono mesto, kjer so nekoč vodila vrata ven na verando.

Otroka sta klečala na tleh in molila večerno molitev. Siti nakloni molitev mir in tolažbo. Deklica je kmalu zaspala, fantku pa ne dajo razne misli miru.

Imel je velike in pravzaprav dvojne skrbi:

poleg Slomškovih »Predica« in »Večernica« še tri druge pesmi. Da pa je bilo še nekaj za smeh, so poskrbeli naši fantje, ki so s sodelovanjem gđe. Tončke K. vprizorili »Kovačevega študenta«. Med odmori so se oglasili še tudi tamburaši. Udeležba od strani domačinov bi bila lahko večja. Pohvalno pa moramo omeniti, da so se udeležili v lepem številu Ljubenci z g. kaplanom Babšekom ter Gornjegrajski z g. župnikom Šlandrom.

Šmarje pri Jelšah. Že za 25. september je »Slovenski Gospodar« naznanil našo veliko proslavo Slomškove 70. posmrtnice. Pa se je prenačil. Do takrat še nismo končali velikopoteznih priprav, namreč prepotrebne spopolnitve našega Katoliškega doma z dozidavo dveh za garderobo, knjižnico in manjše sestanke določenih sob. Dogotovitev in blagoslovitev teh prostorov in njih posvetitev Slomškovega spomina smo na najslavesnejši način opravili šele prvo oktobersko nedeljo popoldne po lepi zahvalnici v dekanjski cerkvi. Blagoslovitelj msgr. Vreže nam je pod milim nebom obrazložil zgodovino prenovljene dvorane in odra ter obeh prosvetnih sob, pri naslednji akademiji v prenapolnjeni dvorani pa nam je v slavnostnem govoru razkazoval Slomškovo rodoljubno delovanje; vredno, da se ga vsi zavedni Slovenci čimdalje tembolj hvaležno spominjamo. Z napeto pozornostjo smo poslušali deklamacije Kampuševe deklice iz Stranj in Hribernikovega fanta od Sv. Barbare, ubrano prepevanje našega ženskega in mešanega zbora ter zelo zanimivo predavanje domačina, slušatelja zagrebškega pedagogija g. učitelja Viktorja Roma o Slomšku, ljubitelju šole in vzgojitelju naroda. Krasen zaključek vrlo dobro uspele prireditve so napravila naša kmečka dekleta s trodejanko: »Prisegami«, ki so jo igrala s tolikim veseljem in s takim umevanjem, da smo jim pri srčno hvaležni in se te poučne igre že zopet udeležiti želimo. Vse odmore je praj lepo izpolnjeval naš šele tri mesece stari fantovski tamburaški zbor, ki nas je tudi še po prireditvi tako imenitno kratkočasil, da smo še par Slomškovih pesmi zapeli. Vsa čast in iskrena zahvala načelnstvu in nadzorništvu naše kmečke posojilnice, ki nam je z velikodušnim darom dozidave prepotrebni prosvetnih prostorov h Katoliškemu domu pripomoglo k

tako veličastni proslavi Slomškovega spomina!

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Na Slomškovo proslavo, ki smo jo imeli dne 18. m. m., so nas veselo pošetili bratje Hrvatje iz Vinagore in so nam pripomogli, da je Slomškova proslava pri nas tem lepše uspela. Dne 2. oktobra pa je naše prosvetno društvo vrnilo bratom Hrvatom njihov obisk. Precejšnja množica naših faranov se je zbrala na Vinagori, da še smo skupno z brati Hrvati proslavljali Slomška. Vprizorili smo tam tudi igro »Razvaline življenja«. Igro smo morali vprizoriti na prostem, ker tam nimajo dvorane. Udeležba je bila izredno velika, ker na Hrvaškem, zlasti na Vinagori, je gledališka igra velika redkost. Tamošnji vlč. g. župnik Vukina nas je vesel s svojimi društvi sprejel in nam iz srca želel, da bi mi že kaj kmalu častili svojega škofa na oltarju.

SLOMŠKOVA PROSLAVA V PTUJU.

Preteklo nedeljo je župnija sv. Petra in Pavla v Ptuj na svečanosten način proslavila sedemdeseto obletnico Slomškove smrti. Hvale in posneme vredno je, da so pri ranem cerkvenem opravilu verniki v najobilnejšem številu pristopili k mizi Gospodovi, darujoč sv. obhajilo za veliki namen in srčno težnjo našega naroda, naj bi Bog odlikoval tega največjega sina našega naroda in z njim ves narod s častjo oltarja. Pri poznem cerkvenem opravilu je imel govor predsednik Prosvetne zveze g. dr. Josip Holcman. Z živahno poljudno besedo je na nazoren način predložil poslušalcem Slomška kot velikega prosvetitelja našega ljudstva. Slomšek je utemeljitelj naše prave ljudske kulture in slovenske prosvete. Bil je globoko preverjen, da more na pozornici človeštva v naprestani medsebojni tekmi in v ostrem boju za obstanek, ki se vrši med narodi, zmagati in vztrajati samo tisti narod, ki v skladu z božjo previdnostjo gradi in usvršuje svojo lastno kulturo ter z njo prinaša duhovne dobrine za vse človeštvo. Kot od Boga poslan graditelj te kulture in prosvete, ji je v globini naše ljudske duše položil dva gradnja temelja: katolištvo in slovenstvo. Da bi zgradba naše narodne prosvete šla ne samo v vis kakor nekak nebotičnik ter bi bila odlika in prednost nekaterikov, marveč da bi

vse ljudstvo bilo njen nosilec, je Slomšek vse sloje in dele našega ljudstva zajel in zavzel za izobrazbo. Hoteč našo zveličansko narodno omiko ohraniti gnilebo in propada, je vojeval ostro borbo zoper vse bacile nekrščanstva v javnem življenju. V knjižici za mladeniče »Življenja srečen pot« je zapisal strahovito obsodbo pisarjev nekrščanskih knjig in slabih časnikov, imenujoč jih pomagače samega hudeca. Naše nastopanje in prizadevanje zoper nekrščanski tisk, zoper slabe knjige in liste je naloga, ki nam jo je sporočil in izročil Slomšek. Slovesno sv. mašo je imel ob obilni asistenci g. župnik Alfonz Svet. Popoldne ob treh je bila slavnostna akademija v mestnem gledališču s pestrnim, prav srečno sestavljenim programom, kojega proizvajanje je pod vodstvom g. p. Konstantina prav dobro uspelo. Na sporedu so bile pevske točke, deklamacije, prizori, spevoigre, proizvajanje Slomškovih pesmi. Med odmori je pod večjim vodstvom g. p. Miroslava Godine igral tamburaški zbor minoritskih gojencev. Spominski govor je imel g. Edvin Bojc, ki je s slikovito in zanosno besedo risal občinstvu lik velikega našega narodnega voditelja in buditelja ter s krepkimi potezami poudaril glavne momente Slomškovega življenjskega dela. Akademija je bila prav dobro obiskana, med navzočimi sta tudi bila g. župan Jerše in bivši župan g. dr. Senčar. Ptujška proslava je bila na višini, ki je dostojna spomina nesmrtnega Slomška.

Nevaren posel iskanja orhidej.

Kraljica iz Sabe in orhideje.

Ko se je pripravljala kraljica iz Sabe, da poseti kralja Salamona, se je domislila, da zlato za tako modrega vladarja nikakor ni primerno darilo. Na stotine nasvetov glede obdarovanja je bilo predloženih od njene okolice, a nobeden ji ni ugajal. Slednjič ji je svetovala priprosta dekla orhideje. Kraljica se je oklenila tega nasveta. Pustila je izkopati drevesa, na katerih so rasle orhideje in je peljala seboj kar cela drevesa, da je zgledala njena ka-

Predvsem ni znal, kaj neki se bo zgodilo z njim in s sestrico. Pater ga je že večkrat svaril, naj se čuva tujcev in posebno še mohamedanov. Nikar naj ne poseča predstav kačjih zagovornikov ali zarotovavcev. Ako so ti prijazni napram deci, snujejo vsikdar nekaj hudobnega. Oni so ti isti, ki kradejo otroke. Ni ubogal in sedaj se je zgodilo, kar mu je napovedal pater. Globoko kesanje se je oprijelo njegovega srca. In njegova sestra se je morala pokoriti z njim vred. Jokal je, ihtel ter molil, ljubi Bog mu naj pomaga, bo že vse zaupal patru in nikdar več ne bo šel h kačjim zarotovavcem.

Še nekaj ga muči. Ni mu bilo znano, kaj da nameravajo hudobneži. Iz pogovora obeh tolovajev je razbral, da snujeta zlobne načrte še proti nekemu drugemu in se močno bojita za slučaj, da bi zvedela oblast o ropu otrok. Ako bo enkrat prost, bo vse povedal patru in bo tudi pomagal onemu ogroženemu možu. Tak je bil njegov trdni sklep.

Slednjič je zahteval tudi od njega spanec svoje pravo.

Ob taistem času so sedeli skupaj trije zarotniki in kovali načrte. Sahib je govoril:

»Najboljše je bilo zate, Omar, da si se zatekel v Bombay. V Gudjeratu bodo peklenko pazili. Poročilo sem poslal takoj. Upam, da bodo zadovoljni. S tema zadnjima si se polastil prvostnega plena. Nekaj takega je hotel imeti naš khan (zapovednik). Ako se bo cela zadeva nekoliko umirila, potem mu lahko pošljemo otroka. Mladec je krepak in izvrstno sposoben za ladjo. Khan rabi sužnja za kurjača, ker je prejšnji izdahnil pod udarci biča. Ako bo enkrat izginil v trupu ladje, ne bo zagledal solnce, dokler se ni prelevil v vernega muslimana. Cesar mu ne bo mogel ucepiti duhovnik, mu bo ubil bič. Bič pa prepriča slednjič vsakega. Hahaha! Če pa ne, bo pač poginil, kaj pa je življenje sužnja kristjana! Dekletce je vitke postave in baš take želi imeti stari Sulejman. In ono drugo, ono drugo, da, pojutrašnjim se bo pričelo razpletati.«

Ko je poklical pater policijo, so mu uradno tole sporočili:

kanskem kamnu na otoku Taman in popisuje, kako je ruski knez Gleb meril led na obali Azovskega morja. Kamen bodo shranili v leningradskem muzeju.

Zdrav človek in potenje.

V poletnem času se marsikdo močno potí, in če ima denar, si celo privoščí hladilnih pijač. — Najbrž nihče ne pomisli, koliko vode pride pri potenju skozi njegovo kožo. So zelo različne te množine in v prvi vrsti odvisne od množine popitih pijač in zavžitih jedil. Da so pa količine vode gotovo zelo velike, pa dokazuje že dejstvo, da zdravemu človeku tudi po ziml,